

Uluslararası Para Fonu Bilgi Belgesi

IMF Küresel Ekonomik İstikrarı Nasıl Destekliyor ?

IMF, üye ülkelerde istikrarı teşvik eden ekonomik ve mali politikaların uygulanması, krizlere karşı kırılganlıkların azaltılması ve sürdürülebilir büyüme ile yüksek yaşam standartlarının teşvik edilmesiyle ilgili tavsiyelerde bulunmaktadır. Aynı zamanda, uluslararası parasal ve mali sistemin durumunu etkileyen küresel ekonomik eğilimleri ve gelişmeleri de gözden geçirerek üye devletlerin ekonomik ve mali politikalarının bölgesel ve uluslararası sonuçları açısından üye devletler arasında diyalogu teşvik etmektedir. Günümüzde IMF analizlerinin büyük bölümünü yayınlamaktadır. “İzleme” olarak adlandırılan bu etkinliklere ek olarak IMF, üyelerinin kurumsal kapasitelerini güçlendirmek ve bir ödemeler dengesi krizinde ayarlamalar yapmalarını kolaylaştıracak kaynaklar sağlamak için de teknik yardım sağlamaktadır.

Küresel ekonomik istikrar neden önemlidir?

Ekonomik istikrarın teşvik edilmesi kısmen ekonomik ve mali krizden kaçınılması ile ilgilidir. Aynı zamanda ekonomik faaliyetlerde büyük dalgalanmalardan, yüksek enflasyondan, döviz kurlarında ve mali piyasalarda aşırı hareketlilikten kaçınılması anlamına gelmektedir. İstikrarsızlık belirsizliği artırarak yatırımları azaltabilir, ekonomik büyümeyi engelleyebilir ve yaşam standartlarına zarar verebilir. Dinamik bir pazar ekonomisi kademeli yapısal değişiklikle beraber şüphesiz belli ölçüde istikrarsızlık içermektedir. Politika yapanların karşılaştığı güçlük ekonominin yüksek verimlilik, etkinlik ve istihdam aracılığıyla yaşam standartlarını yükselten kapasitesini azaltmadan bu istikrarsızlığı asgariye indirmektedir.

Ekonomik ve mali istikrar hem ulusal hem de çok taraflı bir sorundur. Dünya mali piyasalarındaki son durumun gösterdiklerine bakılırsa ülkeler günümüzde birbirlerine daha bağlı hale gelmişlerdir. Görüldüğü kadarıyla izole olduğu düşünülen bir sektördeki sorunlar kolaylıkla diğer sektörlerde sorunlara ve sınır aşan yansımalara neden olmaktadır. Konu ekonomik ve mali istikrar olduğunda hiç bir ülke “ada” değildir.

IMF nasıl yardım eder?

IMF, gözetim, teknik yardım ve kredi verme işlevleri sayesinde ülkelerin akılcı ve uygun politikaları uygulamalarına yardımcı olmaktadır.

Gözetim: IMF'ye katılan her ülke ekonomik ve mali politikalarını uluslararası topluluğun incelemesine açma yükümlülüğünü kabul etmiş demektir. IMF uluslararası para sisteminin gözetimi ve 188 üye ülkenin ekonomik ve mali politikalarının izlenmesi görevlerine sahiptir. Gözetim olarak bilinen bu süreç hem küresel düzeyde hem de münferit ülkelerde ve bölgelerde gerçekleşmektedir. IMF yerel politikaların yerel istikrar ve ödemeler dengesi istikrarı üzerinde oluşturduğu riskleri inceleyerek ve gerekli düzenlemeleri tavsiye ederek, yerel politikaların ülkenin kendi istikrarını sağlayıp sağlamadığını değerlendirir. Ayrıca, IMF, ülkelerin uyguladığı politikaların ülke istikrarını sağlarken küresel istikrarı da etkilemesi durumunda alternatifler sunmaktadır.

İki taraflı gözetim: IMF'nin iki taraflı gözetiminin özünü genellikle her yıl düzenli gerçekleştirdiği her üye devletle yapılan konsültasyonlar oluşturmaktadır. Bu konsültasyonlar esnasında IMF personeli ulusal düzeyde politika yapanlarla ve sıklıkla iş dünyasının, sendikaların, akademinin ve sivil toplumun temsilcileriyle ekonomik ve mali gelişmeleri ve politikaları tartışmaktadır. Konsültasyonlar mali, parasal, finansal ve kur politikalarının üye ülkenin iç ve dış istikrarı üzerindeki etkilerini değerlendirmekte ve risklerle kırılganlıkları ölçmektedir. IMF üye devletlerden edindiği çok çeşitli tecrübeleri sayesinde hem makro finansal istikrarı hem de dış istikrarı teşvik edecek politikalara dair tavsiyelerde bulunmaktadır.

Bu konsültasyonlara ilişkin politika çerçevesi Ana Sözleşme 'de ve Entegre Gözetim Kararı'nda belirlenmiştir. Konsültasyonlar aynı zamanda üyeler çapında girişimlerle bilgilendirilmektedir. Bu girişimler arasında;

- Ülkelerin kriz esnasındaki kırılganlıklarını değerlendirmeye yönelik sistematik çalışma,
- Finansal Sektör Değerlendirme Programı (FSAP). Dünya Bankası ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilen FSAP ülkelerin mali sektörlerini değerlendirerek riskler ve kırılganlıklarla ilgili politika yanıtlarının geliştirilmesine yardımcı olma; ve
- Standartlar ve Kodlar Girişimi. Yine Dünya Bankası ile işbirliği içinde ele alınan bu girişim ülkelerin bir düzine uluslararası kabul görmüş doğru

uygulama standart ve kodlarına uyup uymadıklarını değerlendirerek ilgili politikaların tasarım ve uygulamasını destekleme yer almaktadır.

Çok taraflı gözetim: IMF aynı zamanda küresel ve bölgesel eğilimleri de izlemektedir.

IMF'nin periyodik Dünya Ekonomik Görünümü raporları, bölgesel raporları, Mali Gözetimi ve Küresel Finansal İstikrar raporu küresel ve bölgesel makro ekonomik ve finansal gelişmeleri analiz etmektedir. IMF, üyelerince oluşturulan grupları ilgilendiren veya ortak endişe uyandıran konularla ilgili çok taraflı tartışmaları gerçekleştirmek için iyi bir konuma sahiptir ve bu süreçte istikrarı teşvik edecek politikalara dair ortak anlayışı geliştirebilmektedir. Bu bağlamda, IMF G20 ile beraber çalışarak bu ülkelerin politika çerçevelerinin küresel ekonomi için dengeli ve sürdürülebilir büyümeyle olan tutarlılığını değerlendirmektedir.

IMF son dönemde küresel krizin ışığında gözetim görevini yeniden gözden geçirmiştir. Üye ülkeler içinde ve sınırların ötesinde finansal sektör gözetimini daha iyi hale getirebilmek, makro ekonomik ve finansal gelişmeler arasındaki bağlantıların daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve bu konularla ilgili daha geniş tartışma platformlarını teşvik etmek için çok sayıda reform gerçekleştirmiştir.

Veri: Finansal krize yanıt olarak IMF üyeleriyle, Finansal İstikrar Kurulu ve diğer kuruluşlarla beraber küresel istikrar açısından önem taşıyan veri boşluklarını doldurmaya gayret etmektedir.

Teknik yardım: IMF akılcı ekonomik politikalar tasarlama ve uygulama kapasitelerini güçlendirmek için ülkelere yardımcı olmaktadır. Finansal, parasal ve kur politikaları ile finansal sistemlerin düzenlenmesi ve denetlenmesi, istatistik sistemleri ve yasal çerçeveler de dahil olmak üzere görev alanına giren pek çok konuda eğitimler sunmakta, tavsiyelerde bulunmaktadır.

Kredi verme: En iyi ekonomik politikalar dahi istikrarsızlığı tam olarak ortadan kaldıramaz veya krizleri önleyemez. Bir üye devletin finansman güçlüğü yaşaması durumunda IMF bu sorunun altında yatan makro ekonomik problemleri düzeltecek, ülke ekonomisi ve küresel ekonomi üzerindeki etkileri sınırlayacak ve tekrar istikrar, büyüme ve güveni teşkil etmeye yardımcı olacak politika programlarını destekleyecek finansal yardımı sağlayabilir. IMF'nin finansman araçları krizlerin önlenmesinde de destek sunabilir.